

OULUJOEN KOULUN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2021

YLEISKATSAUS

Perusopetuslain 4§:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Muhoksen kunta on jo 16 vuoden ajan järjestänyt opetusta Muhokselle sijoitetuille lapsille ja nuorille Oulujoen perhekodin tiloissa toimivassa Oulujoen koulussa. Opetus Oulujoen koululla on pitkälti tehostetun- ja erityisen tuen antamista, jota antavat erityisluokanopettajat tai laaja-alaiset erityisopettajat. Lukuvuoden 2020–21 alussa Oulujoen koululla oli kaksi opetusryhmää ja yhdeksän oppilasta. Lukuvuoden 2021–22 alussa Oulujoen koululla oli kaksi opetusryhmää ja seitsemän oppilasta.

Tyypillisesti Oulujoen koulun oppilasmäärä elää lukuvuoden aikana. Lähes kaikille oppilaille tehdään päätös vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta. Päätös tehdään tilanteessa, jossa oppilaan tietyn vuosiluokan oppimäärän suorittaminen on vaarassa jäädä kesken. Päätöksen seurauksena oppilas ei jää edellä mainitussa tilanteessa luokalle vaan hänet siirretään seuraavalle vuosiluokalle ja hän jatkaa kesken jääneitä opintojaan seuraavana lukuvuonna. Usein taustasyynä aiempan opintojen hitaaseen etenemiseen on se, että perhekodille sijoittamisen taustalla on usein muiden syiden lisäksi oppilaan runsaat poissaolot koulusta. Osalla Oulujoen perhekodille sijoitetuista oppilaista perusopetuksen päättötodistuksen saaminen edellyttää opiskelua vielä jonkin aikaa yhdeksännen vuosiluokan jälkeen, jolloin opiskelu jatkuu vielä seuraavana lukuvuonna ja päättötodistus annetaan hänelle opintojen valmistuessa kesken lukuvuotta. Lisäksi perhekodin ryhmiin siirtyy uusia oppilaita pitkin lukuvuotta. Oppilaiden vaihtuvuus lisää puolestaan opetustyön haasteita, kun opetusryhmän ryhmäytyminen ei oikeastaan ole koko lukuvuonna valmis.

Pidemmän aikavälin tarkastelussa voidaan havaita, että perhekodille sijoitettujen nuorten taustat ovat muuttuneet vuosi vuodelta haastavimmiksi ja edellä mainittu näkyy myös koulutyössä. Lisäksi oppilaiden aiempi opiskelutausta ennen sijoitusta perhekodille näyttää käyneen yhä ohuemmaksi. Arjen tilanteet koulussa ovat osoittaneet, että tällä hetkellä tarvitaan aiempaa enemmän erilaisia yksilöllisiä ratkaisuja käytännön koulutyötä toteutettaessa. Väkivallan uhka ja päihteiden käyttöön liittyvät haasteet ovat tuoneet mukanaan entistä suurempaa epävakautta turvallisen koulutyön järjestämiseen perhekodille sijoitetuissa ryhmissä.

Koulun perustamisen yhteydessä 26.6.2012 päätettiin, että Oulujoen koulun hallinnosta vastaava henkilö on Muhoksen yläkoulun rehtori. Hänen apunaan toimii Oulujoen koulun opettajien keskuudesta nimetty vararehtori. Oulujoen koulun vararehtorina toimi lukuvuosina 2020–21 ja 2021–22 erityisluokanopettaja Tero Kylén. Koulu toimii vuosiluokkien 0-9 kouluna, joten tämä mahdollistaa myös alaluokkien oppilaiden sijoittamisen kouluun. Aika ajoin koululla on myös ollut perusopetuksen alaluokkien oppilaita. Käytäntö on osoittanut, että pääsääntöisesti oppilaat ovat kuitenkin perusopetuksen vuosiluokilta 7-9. Koululla on oma kustannuspaikka ja sille laaditaan vuosittain oma talousarvio.

TOIMINNALLINEN TULOS

Oulujoen koulun toimintaa voidaan pitää tuloksellisena, sillä se on mahdollistanut monen syrjäytymisvaarassa olevan, pääosin pääkaupunkiseudulta kotoisin olevan oppilaan keskeneräisten peruskouluopintojen suorittamisen loppuun ja jatko-opintokelpoisuuden saavuttamisen.

Perusopetuksen päättötodistus antaa oppilaille paremmat mahdollisuudet jatko-opintoihin ja työelämään ja ehkäisee syrjäytymistä. Muhoksen kunta tarjoaa nuorille hyvät eväät jatkoa varten. Opetuksen onnistumisen merkittävänä ansiona voidaan pitää Oulujoen koulun pieniä opetusryhmiä ja joustavaa, asiansa osaavaa henkilökuntaa.

Oulujoen koulun kasvatusta- ja opetustoiminnan painotuksiksi on kirjattu seuraavat asiat:

- positiivisen asenteen ja opiskeluun motivoitumisen kehittäminen
- opiskelutaitojen ja oma-aloitteisuuden kehittäminen
- tekemällä oppiminen
- opiskelu autenttiossa ympäristössä
- tutustuminen erilaisiin ammatteihin ja jatko-opiskelupaikkoihin sekä toisen asteen opintoihin siirtyminen
- vastuun ottaminen omasta elämästä
- elämänhallintataitojen kehittäminen
- oppilaan todellisia kykyjä ja taitoja vastaavan päättötodistuksen saaminen
- syrjäytymisen ehkäisy
- itsetunnon vahvistaminen onnistumisen kautta
- varhainen ongelmiin puuttuminen
- moniammatillinen yhteistyö, sosiaalitoimen, nuorisotoimen ja terveydenhuollon sekä muiden kanssa

Oulujoen koululla on toiminut kuukausittain kokoontuva oppilashuoltoryhmä. Ryhmään ovat kuuluneet Muhoksen yläkoulun rehtori, Oulujoen koulun opettajat ja Oulujoen perhekodin edustajat sekä nivelvaiheen oppilaanohjaaja.

Koronaepidemia näkyi Oulujoen koulun toiminnassa vuonna 2021 lähinnä aiempaa vähäisempänä vierailuiden määränä koulun ulkopuolisiin kohteisiin. Opetus eteni pääosin tavanomaiseen tahtiin. Oulujoen koulun osalta lisähaasteen muodosti se, että varsin suuri osa oppilaista kävi lomamatkoilla pääkaupunkiseudulla koronasulusta huolimatta. Oppilailla oli oikeus edellä mainittuun ja he myös käyttivät oikeuttaan. Tilanne oli haasteellinen, koska koulun henkilökunnan turvallisuus oli kohonneen koronariskin vuoksi uhanalainen. Haasteesta selvitettiin, mutta esimerkiksi vastuukysymyksiin terveysuhan suhteen ei saatu selkeää vastausta valtiovallan puolelta.

TALOUDELLINEN TULOS

Oulujoen koulun taloudellinen toteumaprosentti oli vuoden 2021 lopussa 133 % ylityksen ollessa 22.291 euroa. Oulujoen koulun toimintatuotoksi oli arvioitu vuoden 2021 talousarvion yhteydessä 98.000 euroa ja toteuma oli vuoden lopussa 91.704 euroa. Lopullinen toteuma alitti talousarviossa ennakoitua 6.296 eurolla toteumaprosentin ollessa 94 % ennakoitua. Alitus on selitettävissä vuosittaisella oppilasmäärän vaihtelulla.

Henkilöstökulujen käyttöprosentti oli 113 % eli henkilöstökulut ylittyivät 19.733 eurolla. Suurin selittävä tekijä henkilöstökulujen ylittymiseen oli pitkissä sairauspoissaoloissa. Palvelujen ostojen käyttöprosentti oli 84 % eli ne alittivat 1.192 eurolla. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa käyttöprosentti oli 89 %, mikä tarkoitti 747 euron alitusta talousarvioon 2021 verrattuna. Todettakoon, että ostot jäivät maltillisiksi talousarvioon nähden.

Kokonaisuudessaan arvioiden ennakoimattomat tekijät (laskutus ja runsaat poissaolot) aiheuttivat talousarvion alituksen. On kuitenkin hyvä, muistaa, että kotikuntalaskutus toimii viiveellä ja vuoden 2021 toteuma toimii laskutuksen perustana tulevassa laskutuksessa vuodelle 2022.

YHTEISTYÖ KODIN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN KANSSA

Oulujoen koulussa tehtiin tiivistä yhteistyötä Oulujoen perhekodin ja koulun kanssa. Kaikille oppilaille laadittiin HOJKS tai oppimissuunnitelmat yhdessä koulun, oppilaan ja huoltajan/perhekodin kesken. Oulujoen koulun henkilökunta oli tiiviissä yhteydessä oppilaiden omaohjaajien kanssa ja myös huoltajien kanssa tarvittaessa (pääosin yhteydenpidon oppilaiden omiin vanhempiin hoitivat perhekodin työntekijät). Lisäksi pidettiin säännölliset palaverit koulun, oppilaan ja lähettävän kunnan sosiaalitoimen kanssa. Yhteistyötä Muhoksen yläkoulun kanssa tehtiin mm. valinnaisainetarjonnan osalta. Lisäksi Muhoksen yläkoulun oppilaanohjaaja kävi useita kertoja Oulujoen koululla mm. yhteishakuun liittyvissä asioissa. Lukuvuonna 2021–22 Oulujoen koulun oppilaanohjajana toimi nivelvaiheen oppilaanohjaaja. Hän kävi viikoittain koululla antamassa ohjausta oppilaille. Järjestely on parantanut huomattavasti Oulujoen koulun oppilaanohjausta ja siten tehostanut syrjäytymisen ehkäisyä.

Oulujoen koulun oppilaille oli mahdollisuus käydä valinnaisaineita Muhoksen yläkoulussa samoissa ryhmissä toisten oppilaiden kanssa. Valitettavasti edellä mainittuun mahdollisuuteen tarttuu vuosi vuodelta yhä harvalukuisempi joukko oppilaita. Vuonna 2021 Oulujoen koulun oppilaiden opiskelu Muhoksen yläkoululla on jäänyt vähäiseksi.

KATSAUS TULEVAAN

Oulujoen koulun yhtenä merkittävänä tavoitteena on yhä edelleen lisätä yhteistyötä Muhoksen yläkoulun kanssa, jotta Oulujoen koulun oppilaat voivat hyötyä entistä enemmän yläkoulun opetuksesta. Vastaavasti yläkoulu voisi hyötyä Oulujoen koulun erityisosaamisesta. Suurimman haasteen toiminnalle Oulujoen perhekodin tiloissa muodostavat oppilasmäärän ennakointiin liittyvät haasteet ja oppilaiden opiskelukunnan selkeä heikkeneminen vuosien saatossa. Oppilaiden opiskeluun liittyvät haasteet ovat kasvaneet ajan myötä, joten Oulujoen koulu osalta on erittäin tärkeää oikea tukitoimien mitoitus mm. koulunkäynninohjaajien osalta.

Oppilaisiin liittyvien haasteiden lisääntyminen vaikeuttaa opetuksen järjestämistä perhekodin tiloissa, koska opetusjärjestelyjen yksilöllisyyttä on vaikea toteuttaa jakotilojen ja henkilöstön vähäisyyden vuoksi. Osa tarpeellisista yksilöllisistä opetusjärjestelyistä oppilaille edellyttäisi suurempaa henkilökuntaa, jotta oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuus voitaisiin taata riittävällä tasolla esimerkiksi taito- ja taideaineissa sekä valinnaisaineissa. On tärkeää tiedostaa, että useimmilla oppilaista on ollut jo ennen perhekodille sijoittamista erittäin yksilöllisiä opetusjärjestelyitä.

Henkilöstön rekrytointi on osoittautunut todella haastavaksi tehtävänkuvan vaativuuden ja sijoitusyksikön varsin syrjäisen sijainnin vuoksi. Tällä hetkellä on selkeästi havaittavissa, että osaavan ja riittävän henkilöstön rekrytointi tuottaa yhä suurempaa haastetta.